

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta (LVM/487/01/2016)

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta. Luonnoksessa on määritelty mm. visio, tavoitteet ja toimenpiteitä, joiden avulla edistetään automatisaatiota ja robotisaatiota laajasti yhteiskunnassa sisältäen teollisuuden ja muut yhteiskunnan toimialat.

Periaatepäätösluonnoksessa on käsitelty robotisaatiota ja automaatiota kattavasti. Visio on maanläheinen ja realistinen. Vision tulisi olla rohkeampi ja asettaa rima riittävän korkealle, jonka toteuttaminen edellyttää kunnianhimoa ja yhteistyötä eri toimijoiden ja toimialojen välillä. Visiossa tulisi heijastua *teollinen internet* ja *langattomuuden hyödyntäminen* (5G). Muualla toimenpiteissä on mainittu lisäksi *osaamisen kehittäminen*, joka tulisi olla sisällä visiossa.

Tavoitekokonaisuuksia luonnoksessa on kuvattu kolme. Ensimmäisessä tavoitteessa otetaan kantaa automatisaatiota ja robotisaatiota hyödyntävien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Keskeistä on edistää erityisesti palveluiden kehittymistä eli yhteiskunta ja teknologiset ratkaisut kehittyvät kiihtyvällä tahdilla palveluliiketoiminnan suuntaan (esim. pilvi- ja alustapalvelut). Lisäksi tarvitaan aitoja panostuksia klusterien synnyttämiseen, joiden ympärille voi syntyä toivottuja ekosysteemejä. Tämä edellyttää eri toimijoiden välisen luottamuksen rakentamista, jotta ideoita voidaan jalostaa menestystarinoiksi. Ekosysteemien arvioinnissa tulee tunnistaa myös kansainväliset ”alustat”, joiden kautta voidaan myydä suomalaisia innovaatioita kansainvälisille markkinoille.

Tavoitteet kaksi ja kolme edistävät robotiikkaratkaisujen hyödyntämistä yhteiskunnassa ja yrityksissä. Tässä on paljon mahdollisuuksia, koska robotisaatioaste on Suomessa verrattain matala. Robotisaation hyödyntäminen edellyttää konkreettisia panostuksia *osaamisen kehittämiseen kiinteänä osana eri alojen koulutusta sekä yritysten kannustamisen tai tukemiseen uusien radikaalien toimintamallien rakentamiseksi digitalisaatiota hyödyntäen*. Osaamisen kehittäminen ja siihen liittyvä rahoitus herättää huolta ottaen huomioon oppilaitoksiin kohdistettavat säästötoimenpiteet. Luonnoksessa on nostettu esiin, että Suomen sisämarkkinat ovat pienet, joten tähtäin pitää olla globaaleilla markkinoilla. Tämä edellyttää merkittäviä panostuksia kansainväliseen verkostoitumiseen ja markkinointiin, joka tulee huomioida rahoituksessa. Yksi Suomen valtti, joka tulee kytkeä tiivistä robotiikan hyödyntämiseen, on kyberturvallisuusosaaminen. Se tulee olemaan teollisen internetin ja robotisaation ytimessä.

Esitetyt Valtioneuvoston toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia. Niiden jatkojalostamisessa on hyvä huomioida yllä esitetyt kommentit tai täydennykset. Keskeistä on rakentaa Suomesta ”testilaboratorio”, joka edellyttää joustavaa toimintaympäristöä ja testeihin kannustavaa säädöskokonaisuutta, joka ei rajoita kehittämistä. Toinen keskeinen kokonaisuus on osaamisen kehittäminen, jonka rahoitus on varmistettava. Lisäksi toimenpiteissä on huomioitava langattomuus, johon liittyvä osaaminen on Suomessa maailman huipputasoa. Kokonaisvaltaisella lähestymistavalla voidaan luoda uusia sovellusalueita esimerkiksi yhdistelemällä tulevaa 5G-teknologiaa ja toimialoja, esimerkiksi terveydenhuoltoa tai liikennettä.

Tulevaisuuden kuntien näkökulmasta teollisen internetin sovellusten (ml. automatisaatio ja eri alojen robotisaatio) hallittu käyttöönotto tulee vaatimaan yhteistyöfoorumia sekä yhteiskunnallista tukea. Kuntia koskevia säädöksiä on hyvä tarkastella mahdollistavasta näkökulmasta, jolloin kunnat ja niiden palvelut voivat toimia testi- ja referenssiympäristöinä kehittyville innovaatioille.

Juhani Heikka
Tietohallintopäällikkö,
Oulun kaupunki, konsernihallinto

Oulussa 4.4.2016